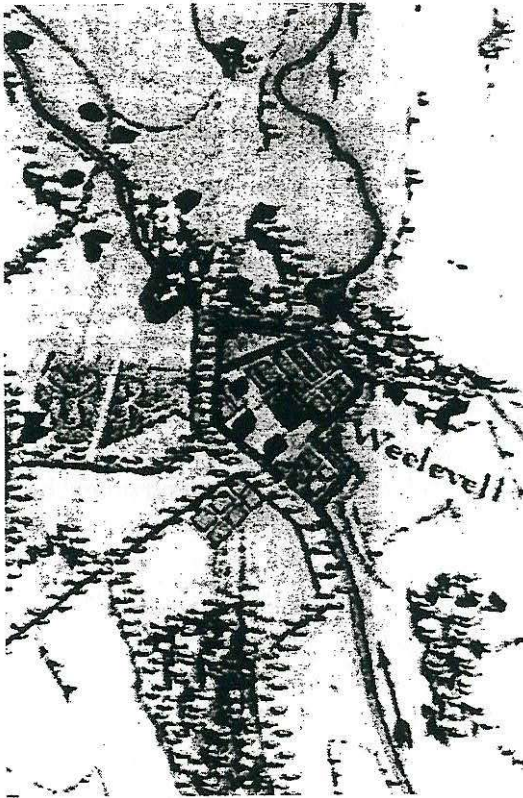

BORNE IN DE JAREN TWINTIG 2

We vervolgen de tekst in de gids van de "V.V." Borne van rond 1923 met een uitstapje naar Het Weleveld en komen zo in de Oude Kerk terecht. We lezen:

Nauw verbonden met de geschiedenis van Borne is die van het huis Weleveld, een oude havezathe (kasteel) gelegen aan de Oude Beek in de buurtschap Zenderen. Dit huis, gesticht

in 1307, werd bewoond door de machtige en rijke Heeren van Weleveld, die in vroeger tijd als koningen over Twente regeerden en daarom ook in Borne in de eerste plaats de lakens uitdeelden. Achtereenvolgens werd het huis Weleveld bewoond door de geslachten Weleveld, Scheele en Hambroick. Het huis is reeds lang verdwenen; van de dubbele grachten, die met de beek in verbinding stonden, zijn nog resten te zien. Onder de Heeren van Weleveld zijn mannen van betekenis geweest, die ook in onze Vaderlandsche historie een rol hebben gespeeld. Zoo was Radboud Herman Scheele in 1651 afgevaardigde ter Grootte Vergadering in Den Haag. Hij was aanhanger van Johan de Witt en verzette zich met hand en tand tegen de verheffing van Willem III tot stadhouder.

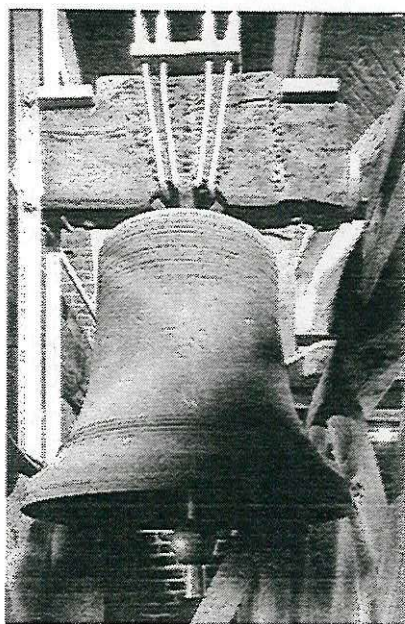
Nadat het huis Weleveld in 1804 was afgebroken, kwam het landgoed door koop in handen van de familie Dikkers.

Detail van de kaart Hottinger uit 1783.

Na een veiling in 1908 werd het landgoed eigendom van Catharina Magdalena ten Cate, die gehuwd was met J. Hänisch. Zij schonk het aan haar zoon mr Hendrik Hänisch ten Cate in wiens familie het goed zich nog steeds bevindt. De grachten rond de oude huisplaats zijn in 1994 in ere hersteld, evenals de verbinding met de beek. De huisplaats zelf, is toen door een dam verbonden met het omliggende terrein. Van de gevonden stenen huisresten is een muurtje gebouwd, opdat deze resten niet verloren gaan.

Ook de kerkelijke geschiedenis gewaagd van de Heeren van Weleveld. In 1518 was het Christoffel Scheele, die de Hervorming in Borne invoerde. (Dit jaartal is onjuist; waarschijnlijk moet dit 1556 zijn, het jaar waarin Christoffel, door boedelscheiding, het Weleveld in zijn bezit kreeg). In de kerk hadden de Heeren van Weleveld hun eeregestoelte; bij de verkiezing van pastoor of domine hadden ze een beslissende stem; hun afgestorvenen werden bijgezet in den grafkelder binnen de muren van de tegenwoordige Ned. Herv. Kerk, waar thans nog grafstenen hun naam vermelden.

In den toren der kerk hangen drie groote klokken, rijk versierd. Het zijn prachtstukken van goetwerk, gegoten door de gebroeders Hemony, zoals uit het opschrift blijkt. Twee ervan werden door Goossen Heidenrick Scheele in 1646 en 1676 aan de kerk ten geschenke gegeven. En nu nog, eeuwen daarna, roept de groote klok elken Zondag onvermoeid de gelo-

vigen ter kerke en in den Kerstnacht beieren ze in koor en verkondigen de wereld de geboorte van Christus. Ook de kerk met de toren verdienen een nadere beschouwing.

De beschrijving van de Oude Kerk als geheel is vrij lang. Daarom zullen we daar in een volgende aflevering verder op ingaan.

De klok in de N.H. Kerk van "Gossen Heiderich Schele tot Welvelt ende Vennebrugge" uit 1676.

Chroniqueur.

Geneen is zo riek of he hef aandere leu neudig

De watermölle

*De oale watermölle steet
Steet stille an de raand
An 't water van de smalle bek
Bie oons in Tweentelaand.*

*De oale eeken ruusket wat
En speegelt in de bek
Net as het rustend waterrad
En 't oale boerenhek.*

*En stao 'j doar op dat stukske grond
Weert dan mer bes tevreen
Da 'j hier nog weerkt, da 'j hier nog wont
Da 'j hier nog meens könt ween.*

Jan Kleinman.

NOORDMOLEN 1994 C.